

UFRS 15 - Hasılat Muhasebesi Değişiyor

Sigorta sektörü nasıl etkilenecek?

KPMG Türkiye

kpmg.com.tr

Aşağıdaki konular üzerindeki etkilere hazırlıklı mısınız?

- Tamamen veya kısmen UFRS 15 kapsamında olan sözleşmeler
- Birleştirilmiş hizmetler
- Müşterinden peşin alınan ve iade edilmeyecek bedeller
- Değişken bedelli sözleşmeler
- Kapsamdaki sözleşmelere ilişkin maliyetler
- Geçiş seçenekleri

İşletmeniz nasıl etkilenebilir?

Sigorta şirketleri Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) ve Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) tarafından Mayıs 2014 tarihinde ortak yayımlanan yeni hasılat standardının etkilerini görmezden gelmemeli. Yeni hasılat standardı sigorta sözleşmeleri için geçerli olmasa da sigorta şirketlerinin diğer anlaşmalarında uygulanması gerekebilir – örneğin varlık yönetimi, sigorta aracılık ve brokerlik hizmetleri, emeklilik yönetimi, hasar yönetimi veya yardımcı hizmetler.

Yeni hasılat standardının etkisini değerlendirmek hem yeni hasılat standardı modelini anlamayı hem de yeni standardın kapsamındaki işlemlere yeni modelin nasıl uygulanacağını analizini gerektirmektedir.

Yeni standart 1 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girecek. Her ne kadar yürürlük tarihine daha çok zaman var gibi görünse de, yeni standarda ne zaman ve nasıl geçileceğine yönelik kararların bir an önce verilmesi gerekiyor. Erken karara varmak, şirketlerin etkin bir uygulama planı geliştirmelerini ve kilit paydaşları bilgilendirmelerini mümkün kılacaktır.

Etkilerin Değerlendirilmesi

	Potansiyel etki	Değerlendirme
Tamamen veya kısmen UFRS 15 kapsamında olan sözleşmeler	<ul style="list-style-type: none"> • Sigorta sözleşmeleri veya finansal araçlar rehberliği kapsamındaki sözleşmeye bağlı hak ve yükümlülükler tamamen veya kısmen yeni hasılat standardının kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu, mevcut uygulama ile büyük ölçüde tutarlıdır. • Sigorta temelli olmayan hizmet sözleşmeleri – örneğin varlık yönetimi, sigorta aracılık ve brokerlik hizmetleri, emeklilik yönetimi, hasar yönetimi veya yardımcı hizmetler – tamamen yeni standardın kapsamında olabilir. • Kısmen başka bir standardın kapsamında olan sözleşmeler – örneğin bir veya daha fazla finansal araç yaratan yatırım yönetimi sözleşmeleri – diğer standardın söz konusu sözleşmenin nasıl ayrıştırılacağını ve/veya sözleşmenin bir veya daha fazla parçasının nasıl ölçümleneceğini düzenlediği durumlarda ilk olarak diğer standardın gerekliliklerine tabidir.	<ul style="list-style-type: none"> • Müşterilerle yapılan sözleşmeleri kapsamlı şekilde inceleyerek yeni standardın tamamen veya kısmen kapsamına giren sözleşmeleri belirleyin. • Hasılatın finansal tablolara alınması ve zamanlamasına ilişkin etkileri genel hatlarıyla analiz edin. • Mevcut veriler ve yeni gereklilikleri karşılamak için gerekli olan veriler arasındaki boşlukları belirleyin.
Birleştirilmiş hizmetler	<ul style="list-style-type: none"> • Sigorta temelli olmayan hizmet sözleşmeleri farklı hizmetleri tek bir pakette birleştirebilir, – örneğin yönetim hizmetleri, varlık yönetimi ve yardımcı hizmetler. UFRS 15 bu tarz hizmetler için yeni rehberlik içermektedir:<ul style="list-style-type: none"> - hangi hizmetlerin birleştirilip birleştirilmeyeceğini etkileyen yeni ayrıştırma kriteri - her bir performans yükümlülüğünün belirlenmesi ve işlem fiyatının ayrıştırılması için yeni kriterler	<ul style="list-style-type: none"> • Birleştirilmiş sigorta temelli olmayan hizmet sözleşmelerini yeni ayrıştırma kriterlerine göre değerlendirin. • Yeni tahmin ve muhakemelerin oluşturulması için mevcut sistemlerde, süreçlerde ve iç kontrollerde gerekli olacak değişiklikleri belirleyin. • Yeni standartla beraber müşteri sözleşmelerinin şartlarında değişiklik yapıp yapılmaması gerektiğini değerlendirin.
Değişken bedelli sözleşmeler	<ul style="list-style-type: none"> • Sigorta şirketleri tarafından sunulan yatırım yönetimi hizmetleri performansa bağlı ücretlendirmeye tabi ise bu tür sözleşmeler yeni standardın “değişken bedelin sabitlenmesi” uygulamasına konu edilir. • İşlem fiyatı belirlenirken, değişken bedel tutarı ‘beklenen değer’ veya ‘en muhtemel tutar’ yöntemlerine göre tahmin edilir. • İşletme önemli bir iptal işlemi olmayacağı kuvvetle muhtemelse tahmin yoluyla belirlediği değişken bedelin bir kısmını ya da tamamını, finansal tablolara alınan kümülatif hasılat tutarındaki değişken bedele ilişkin belirsizlik ortadan kalktığı ölçüde transfer fiyatına dahil eder.	<ul style="list-style-type: none"> • İşlem fiyatını belirlemek için yeni modellere veya süreçlere ihtiyaç olup olmadığını değerlendirin. • Yeni standardın iç yönetim raporlamaları ve temel performans göstergeleri üzerindeki etkilerini değerlendirin.

Etkilerin Değerlendirilmesi

	Potansiyel etki	Değerlendirme
Müşterilerden peşin alınan ve iade edilmeyecek bedeller	<ul style="list-style-type: none"> Sözleşmenin başlangıcında veya başlangıca yakın tarihlerde müşterilerden peşin alınan ve iade edilmeyecek bedellerin muhasebeleştirilmesi aşağıdaki koşullara dayanmaktadır (örneğin, yatırım sözleşmeleri için peşin alınan bedeller):<ul style="list-style-type: none"> Peşin alınan bedelin müşteriye devredilen spesifik bir mal veya hizmetle ilişkili olması Peşin alınan bedelin ileride müşteriye verilecek mal ve hizmetlere ilişkin avans niteliği taşıması (gelecekteki sözleşme dönemleri dahil) Yeni gereklilikler mevcut uygulamadan farklılıklara neden olabilir. Peşin alınan bedellerle, bu bedellere istinaden verilen hizmetlerin zamanlamasındaki farklılıklar sözleşmede önemli bir finansman unsurunun varlığına işaret edebilir. Bu tür durumlarda işlem fiyatının paranın zaman değerini yansıtacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir. Ancak zamanlama farklılıklarının bir yıldan kısa olduğu durumlarda standart, pratik bir yöntem olarak bu uygulamayı gerekli kılmamakta ve işletmenin tercihine bırakmaktadır.	<ul style="list-style-type: none"> Müşterilerden peşin alınan ve iade edilmeyecek bedellerin muhasebeleştirilmesine ilişkin yeni standardın etkilerini değerlendirin. Peşin alınan ve iade edilmeyecek bedellerin önemli bir finansman unsuru yaratıp yaratmadığını değerlendirin.
Kapsamdaki sözleşmelere ilişkin maliyetler	<ul style="list-style-type: none"> UFRS 15 uyarınca ilgili kriterlerin sağlanması durumunda sözleşmenin elde edilmesi ve ifa edilmesi için katlanılan maliyetlerin aktifleştirilmesi gerekmektedir. Bu maliyetlere yatırım sözleşmelerinin elde edilmesinde ödenen aracılık ve brokerlik komisyonları örnek gösterilebilir. İlgili sözleşmenin ifa süresi bir yıldan azsa, pratik bir yöntem olarak işletmelerin bu maliyetleri aktifleştirmeme opsiyonları bulunmaktadır. Aktifleştirilen maliyetler, ilgili mal ve hizmetlerin sunum dönemiyle tutarlı bir şekilde sistematik olarak itfa edilir. Uygun itfa dönemi ve yöntemini belirlemek için işletmelerin muhakeme yürütmesi gerekmektedir – örneğin itfa döneminin gelecekte yapılacağı tahmin edilen sözleşme dönemlerini içerip içermeyeceği gibi. Bu dönem, sigorta sözleşmelerini elde etmek için katlanılan benzer maliyetlerin itfa dönemlerinden farklılaşabilir.	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut aktifleştirme politikasının yeni standardın gereklilikleriyle uyumlu olup olmadığını değerlendirin. Aktifleştirilecek maliyetlerin ve itfa dönemlerinin belirlenmesi için mevcut sistemlerde değişiklikler yapın. Varlığın değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için bir politika geliştirin.

Etkilerin Değerlendirilmesi

	Potansiyel etki	Değerlendirme
Geçiş seçenekleri	<ul style="list-style-type: none"> • 1 Ocak 2018'deki yürürlük tarihine daha çok zaman var gibi görünse de, işletmelerin, yeni standarda ne zaman ve nasıl geçileceğine yönelik kararlarını bir an önce vermeleri gerekmektedir. • UFRS 15, karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenerek ve birikmiş karlar bir önceki karşılaştırmalı dönemin başlangıcı itibarıyla düzeltilerek geçmişe dönük olarak uygulanabilir. • Alternatif olarak, UFRS 15 ilk raporlama tarihi başlangıcı itibarıyla birikmiş karlar düzeltilerek ilk uygulama tarihinde uygulanabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Geriye dönük yaklaşım kapsamında mevcut pratik yöntemler de dahil olmak üzere farklı geçiş seçeneklerinin etkilerini ölçün ve değerlendirin. • Gelecek dönemlerde uygulamaya geçecek bütün değişikliklerin etkilerini göz önünde bulundurarak bir geçiş stratejisi belirleyin (yeni finansal araçlar standardı ve beklenen yeni sigorta sözleşmeleri standardı gibi).

UFRS 15 ile beklenen yeni sigorta sözleşmeleri standardının ilişkisi

- Yayımlanma ve uygulama tarihleri arasındaki sürenin genel olarak 3 yıl olmasının beklendiği göz önünde bulundurulduğunda, yeni sigorta sözleşmeleri standardının yürürlük tarihinin UFRS 15'in yürürlük tarihi olan 1 Ocak 2018'den sonra olması beklenebilir.
- Yeni sigorta standardında önerilen kapsam gereklilikleri ile mevcut standart gerekliliklerin farklılaştığı durumlarda, mevcut uygulamada UFRS 4 Sigorta

Sözleşmeleri standardı kapsamında muhasebeleştirilen sözleşmelerin tamamının ya da bir kısmının UFRS 15 kapsamında muhasebeleştirilmesi gerekebilir. Aşağıdakiler bu tür sözleşmelere örnek olarak gösterilebilir:

- Bazı sabit ücretli hizmet sözleşmeleri, örneğin: yol yardımı hizmetleri, kullanıcı bazlı ya da sabit ücretli ödenen sağlık hizmetleri sözleşmeleri ve ekipman ve bakım maliyetleri. Yeni sigorta sözleşmeleri

standardına göre bu maliyetlerin kapsam dışında bırakılmasına izin verilmektedir ancak bu zorunlu değildir.

- Hizmet bileşenleri – bazı sigorta sözleşmelerine dahil edilen, ürün veya sigorta temelli olmayan hizmetlerin sağlanması gibi performans yükümlülüklerinin sigorta sözleşmesinden ayrıştırılması gerekmektedir.

Nasıl yardımcı olabiliriz?

KPMG'nin sigorta sektörü uzmanlığı, dünya çapındaki sigorta şirketlerinin, sektör trendlerini ve konularını anlamasını desteklemek üzere geliştirildi. KPMG, en zorlu iş ihtiyaçlarınız için size katma değerli desteği sağlayacak özelleştirilmiş ve sektöre özel hizmetleri sunar. KPMG'de, sigorta alanında deneyimli uzmanlardan oluşan ağımız, şirketlerin bugünün hızla değişen pazarına adapte olmalarına yardımcı olmak üzere derin sektörel bilgiyle küresel bakış açısını bir araya getirir. Yeni hasılat muhasebesi gerekliliklerinden etkilenenler için, söz konusu etki muhasebe değişiminden daha farklı alanlarda da hissedilecek.

Aşağıda, farklı fonksiyonlardaki uzmanlardan oluşan ekibimizin sigorta da dahil olmak üzere çeşitli sektörlerdeki müşterilerimize muhasebe ve operasyon konusundaki zorluklarda ne şekilde yardımcı olduğuna ilişkin birkaç örnek yer alıyor:

- Bilgi eksiklikleri dahil olmak üzere, muhasebe politikaları ve açıklamalar üzerindeki etkileri tespit etmek ve önceliklendirmek için bir muhasebe teşhis aracı geliştirmek.
- Hasılatı etkileyen sözleşme konularını tespit ve analiz etmek.
- Kilit finansal ölçümler ve rasyolar dahil olmak üzere iç yönetim raporlaması üzerindeki etkileri tespit etmek.

- Hasılatın faturalama işleminden ayrılmasına yönelik otomatik çözümler geliştirmek
  - Mevcut kaynaklara yönelik bilgi ihtiyaçlarının haritasını çıkarmak ve mevcut sistemlerinizde halihazırda bulunmayan gerekli bilgileri tanımlamak.
  - Sözleşmelerin yeniden hazırlanmasına ve ürün ve hizmet sunumlarının yeniden şekillendirilmesine yardımcı olmak
  - Finans ve raporlama takımlarına eğitimler sunmak.
- Hazırlıklara bir an önce başlamak, UFRS 15'in etkilerini değerlendirmenizi ve beklenmedik durumlara karşı size ek zaman kazandıracak doğru bir uygulama planı geliştirmenizi sağlayacaktır.

İletişim

Akis Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.

Şirin Soysal

Şirket Ortağı,
Mesleki Uygulama Bölüm Başkanı
T : + 90 216 681 90 00
F : + 90 216 681 90 90
E : ssoysal@kpmg.com

Bükrü Bektaş

Müdür,
Denetim Bölümü
T : + 90 216 681 90 00
F : + 90 216 681 90 90
E : bbektas@kpmg.com

kpmg.com.tr

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Doğru ve zamanında bilgi sağlamak için çalışmamıza rağmen, bilginin alındığı tarihte doğru olduğu veya gelecekte olmaya devam edeceği garantisizdir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative ("KPMG International") bir İsviçre kuruluşudur. KPMG ağına üye olan bağımsız firmalar, KPMG International'a bağlıdır. KPMG International'ın müşterilere sunduğu herhangi bir hizmet yoktur. Hiçbir üye firmanın KPMG International'ı veya başka üye firmayı, aynı şekilde KPMG International'ın da hiç bir üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı ya da bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur. Tüm hakları saklıdır.

© 2016 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Tüm hakları saklıdır. Türkiye'de basılmıştır.

